

Module – de profeet Hosea

Inleiding

Nergens in het Oude Testament vinden we de hartstochtelijke liefde van de Here voor zijn volk Israël zo getekend als bij Hosea. Israël heeft het verbond met de Here geschonden en is in opstand gekomen tegen zijn wet. Dat zijn bekende geluiden, die we in alle eeuwen van het Oude Testament kunnen tegenkomen. Maar dat het verbond tussen Jahwe en zijn volk de innigheid heeft van een huwelijk, vinden we chronologisch voor het eerst bij de profeet Hosea. Latere profeten zullen dat overnemen. Ook een andere basisrelatie – namelijk die van vader en zoon – wordt gebruikt om ons duidelijk te maken hoe hecht Jahwe zich aan zijn volk verbonden voelt (Hosea 11).

Baäls en kalverencultus

Deze gehechtheid is niet wederzijds. Voortdurend pleegt Israël overspel, zoals Gomer het tegenover Hosea deed (Hosea 3:1, & 4 en 9:1). In Hosea's dagen betekent dit dat men de Baäls achterna loopt. Geen verering wordt in Hosea zo vaak genoemd als die van de Baäls, die leiders en volk beheerst. Tot het overspel van Israël moet ook de kalverencultus genoemd worden die in Betel geconcentreerd was.

Naar de woestijn lokken

Toch blijft Jahwe Israël liefhebben, ondanks al het (geestelijke) overspel in het Noordelijke rijk. Uit Hosea wordt duidelijk dat Jahwe nooit met Efraïm heeft afgerekend, hoe verbasterd daar het religieuze leven met Jahwe vanaf de scheuring van het rijk ook geweest is. Ondanks alle voorrechten van Juda is het zeker dat Jahwe juist bijzonder sterke woorden gebruikt voor zijn verbondenheid met Efraïm, die Hij niet kan prijsgeven (Hosea 11). Hij zal er alles aan doen Efraïm weer voor zich te winnen door haar – als zijn vrouw – mee te lokken naar de woestijn en daar tot haar hart te spreken (Hosea 2:16). Zijn liefde wint het telkens weer van de toorn waarmee Hij zich fel keert tegen Israëls overspel met andere goden.

Liefde en toorn

Wij moeten beide – liefde en toorn – serieus nemen, zodat het niet aangaat de passages waarin Jahwe vernietiging en ballingschap aankondigt op te vatten als een storm in een glas water. Door de toorn vna de Here gaan veel Israëlieten te gronde, maar door zijn liefde blijft Israël behouden. Anders gezegd, velen zullen te gronde gaan, maar als Jahwe's toorn ten einde is, zal uit de rest Israël weer herrijzen. De belofte aan Abraham over de kinderen van Israël die even talrijk zullen zijn als het zand van de zee (Gen. 22:17 en Hosea 2:1) wordt dus ook via een smaldeel van Efraïm vervuld.

God ontrouw geworden – de toestand van de mensheid

'Ga heen en trouw met een prostituee.' Dat was het eerste wat God tegen de profeet Hosea sprak. Waarom vroeg Hij dit van zijn speciale woordvoerder? Omdat Hij Hosea, het volk Israël en ieder van ons vandaag iets wilde leren. Een pijnlijke maar ook vreugdevolle les. Een les om nooit meer te vergeten. Het beeld van de hoererij heeft betrekking op de toestand van de mensheid. Wij allen zijn God ontrouw geworden. We hebben Hem en zijn gebod in de steek gelaten en ons met allerlei afgoden ingelaten. Het is beschamend maar waar. En toch, temidden van onze zonde komt God naar de mensen toe en bewijst Hij zijn liefde aan de liefdelozen. Wat een blijde boodschap!"

Boek kopen

"Hosea, Joël, Amos, Obadja – dr. Jochem Douma

<https://www.boek.be/boek/de-kleine-profeten-2>

We verdelen de stof van dit bijbelboek over zeven bijeenkomsten, waarbij we in de 7^e bijeenkomst ook stilstaan bij de betekenis van Hosea's profetie voor ons handelen en de verwijzingen van Hosea in het Nieuwe Testament

Module – de profet Hosea

Bijeenkomst	Onderwerp
1e bijeenkomst	<p data-bbox="448 239 639 271">Hosea 1 t/m 3</p> <p data-bbox="448 315 1358 450">In deze hoofdstukken vinden we het verhaal over Hosea's huwelijk met Gomer en de drie kinderen (Jizreël, Lo-Ruchama en Lo-Ammi). Zowel de opdracht aan Hosea om te trouwen als de naamgeving van de drie kinderen bevat profetische boodschappen.</p> <p data-bbox="448 495 549 521">Hosea 1</p> <ul data-bbox="448 528 1382 954" style="list-style-type: none"> -) Hosea krijgt de opdracht van Jahwe om een overspelige vrouw te trouwen en kinderen bij haar te verwekken. Meteen wordt gezegd waarom Hosea een dergelijk huwelijk moet sluiten. Het land maakt zich schuldig aan overspel door zich van Jahwe af te keren -) Jahwe heeft met een overspelig volk te maken en wil zo niet langer met zijn volk doorgaan. Daarom krijgen de drie kinderen namen die aankondigen dat Jahwe een einde gaat maken aan het koningshuis van Jehu, zijn ontferming niet langer voortzet en zelfs Israël niet langer als zijn volk wil erkennen. De kinderen dragen namen met een boodschap die voor het volk Israël bestemd is -) De vraag wordt gesteld hoe het toch mogelijk is dat Jahwe aan zijn profetet opdraagt om te trouwen met een overspelige vrouw <p data-bbox="448 999 549 1025">Hosea 2</p> <ul data-bbox="448 1032 1390 1805" style="list-style-type: none"> -) Het is verrassend dat direct op deze sombere boodschap voor Israël een heilsprofetie volgt. De profetie sluit duidelijk aan bij de belofte die eens aan Abraham gegeven was over een omvangrijk nageslacht -) Het contrast met Hosea 1 wordt nog opvallender als we merken dat de namen van de drie kinderen van Hosea in hun tegendeel veranderen. -) Moeten we na dit verrassend goede nieuws concluderen dat het met Jahwe's aankondiging van de rampen over Israël wel wat mee zal vallen? Het zou een vergissing zijn om zo te redeneren, omdat het vervolg van Hosea 2 dan verwaarloosd wordt -) Voor de vervulling van de beloften moest Israël wel in ballingschap en zou Jahwe in zijn toorn met duizenden Israëlieten afrekenen. De beloften voor Israël zijn geen beloften voor alle Israëlieten -) Jahwe roept de Israëlieten op om hun persoonlijke verantwoordelijkheid te beseffen tegenover de goddeloze trend die het volk als geheel – met name de leiders – vertoont -) Uitgelegd wordt waaruit het overspelige gedrag van de moeder en haar kinderen bestaat. Jahwe wil daaraan nu een eind maken. Hij is echter niet uit op de ondergang van zijn volk. Hij zal zijn 'vrouw' meelokken naar de woestijn en dan tot haar hart spreken -) Het tafereel dat zich in Hosea 2:18-25 ontvouwt getuigt van de 'dag' waarop een volmaakte vrede tussen Jahwe en zijn volk zal intreden. Verder zal Jahwe Israël voorgoed tot zijn vrouw maken <p data-bbox="448 1850 549 1877">Hosea 3</p> <ul data-bbox="448 1883 1390 2020" style="list-style-type: none"> -) Dit korte hoofdstuk sluit aan bij de opdracht die Hosea eerder kreeg om met Gomer te huwen en de drie kinderen die daarop geboren werden een bepaalde naam te geven. De aanklacht die Hosea namens Jahwe tot het volk gericht had, miste effect. Nu ontvangt Hosea de opdracht nogmaals een

Module – de profeet Hosea

	<p>vrouw lief te hebben.</p> <ul style="list-style-type: none"> -) Hosea moet voor het aanknopen van een nieuwe liefdesrelatie de vrouw eerst kopen. We lezen niet dat Hosea een nieuw huwelijk moet sluiten. Hij moet opnieuw een vrouw beminnen. En waarop zou dat beter kunnen slaan dan op Gomer, die hem kennelijk na verloop van tijd verlaten heeft, tot armoede verviel en slavin werd? -) Als het in het geval van Jahwe om één en dezelfde vrouw (Israël) gaat, ligt het voor de hand dat dit ook voor Hosea geldt en we in Hosea 3 aan Gomer moeten denken -) De opsluiting waaraan Hosea zijn vrouw Gomer onderwerpt, beeldt uit wat Jahwe met de Israëlieten gaat doen. Zij zullen geruime tijd niet hun eigen politieke leiders meer hebben en ook elke vorm van cultus moeten missen. Dit kan niets anders betekenen dan de opheffing van het Noordelijke rijk. Het volk zal in ballingschap gaan en daar Jahwe niet kunnen dienen zoals het in Israël mogelijk was -) Toch is dat alles tijdelijk. Voor de derde maal (na Hosea 2:1 en 2:16vv) biedt Hosea's profetie uitzicht op een betere tijd. Het isolement heeft een doel. Zij moeten tot inkeer komen en weer naar Jahwe gaan verlangen. Dan zullen ze wat ze verloren hebben, weer terugwinnen.
2^e bijeenkomst	Hosea 4 en 5 Hosea 4 <ul style="list-style-type: none"> -) In dit hoofdstuk wordt sterk stelling genomen tegen de priesters die als hoofdschuldigen worden aangewezen voor de afval van het volk Israël van Jahwe. Het ontbreekt overal aan eerlijkheid en aan liefde -) Aan deze sociale ontwrichting van de samenleving ligt een religieuze ellende ten grondslag. Er is geen kennis meer van God in het land. Of: met God is men niet meer vertrouwd. Met Gods wet houdt men geen rekening meer. Het gevolg is dat zonden als meened, bedrog, moord, diefstal en overspel aan de orde van de dag zijn. Dat blijft niet zonder gevolgen -) Uiteraard gaan de mensen dan klagen en aanklagen. Wie is de schuld van dit alles? Hosea wijst de hoofdschuldigen aan: de priesters -) Waarom zijn de priesters de hoofdschuldigen? Dat maakt Hosea 4:6 duidelijk. De priester had o.a. de zorg om de Levieten te onderwijzen in het leren kennen van Gods wet. Maar ze hebben de wet van hun God juist verwaarloosd -) Het gedrag van de priesters is niet alleen treurig omdat zij zich om de wet van Jahwe niet bekommeren, maar ze profiteren ook nog met genoegen van de zonden van het volk -) De grote zonde van het volk en de priesters is dat zij Jahwe hebben verlaten en in plaats daarvan nu (cultische) ontucht en wijn vereren, waardoor het verstand beneveld wordt. Als zo de leiders van het volk zich gedragen, wat moet het dan worden met al die gewone mensen die door het slechte voorbeeld van hun leiders gemakkelijk hetzelfde pad volgen? -) Het is ook wel heel beschamend voor Israël dat Hosea Juda oproept zich niet medeschuldig te maken door een pelgrimage te ondernemen naar de genoemde heiligdommen in het Noordelijke rijk

Module – de profeet Hosea

	<p>Hosea 5</p> <p>-) Het zijn drie groeperingen aan wie de rechtspraak in Israël is toevertrouwd. 1). De priesters die het volk kennis behoren bij te brengen van het recht van Jahwe. 2). De oudsten die 'in de poort' rechtspreken. 3). De hofbeambten die voor de bescherming van nationale zaken hebben te zorgen. Hosea moet hen er in de naam van Jahwe echter van beschuldigen dat zij geen goede rechtspraak uitoefenen, maar het volk in de val hebben gelokt</p> <p>-) De Israëlieten zijn zo bezeten van ontucht dat Jahwe voor hen een vreemde geworden is. Aan bekering denken ze niet, omdat hun zonde als hoogmoed kan worden aangeduid. Deze hoogmoed zal als kroongetuige in Jahwe's gericht tegen Israël optreden</p> <p>-) De leidende personen in Israël zijn ontrouw geworden aan Jahwe en hebben een nieuwe generatie gekweekt die totaal vreemd tegenover Hem staan en daarom bastaardkinderen genoemd kunnen worden. Het einde zal spoedig komen</p> <p>-) Jahwe veroordeelt in Hosea 5:9 vv beide strijdende partijen. Wat we in het voorafgaande gedeelte over Israël al aangekondigd kregen (5:5vv), is onafwendbaar. Maar ook over Juda zal Jahwe zijn woede als een vloed uitstorten</p> <p>-) In elk geval gaat het zowel met Israël als met Juda verkeerd. Jahwe is voor Israël als een etterwond en voor Juda als beenrot – twee kwalen die de beide rijken langzaam maar zeker naar de dood voeren</p> <p>-) Maar wat deden die beide rijken om genezing te vinden? In plaats van Jahwe te zoeken, zochten zij politieke steun bij de grootmachten. Wat men in Noord en Zuid niet doorheeft, is het feit dat het Jahwe is die als leeuw optreedt tegen beide volken. Hij verscheurt hen en sleept hen weg, zonder dat iemand kan redden. Het betekent niet minder dan dat Hij zich terugtrekt uit zijn volk</p> <p>-) Toch is dat niet het laatste woord. Jahwe blijft verlangen naar het moment waarop Hij er voor en te midden van zijn volk weer kan zijn</p>
3^e bijeenkomst	<p>Hosea 6 en 7</p> <p>Hosea 6</p> <p>-) In de eerste verzen treffen we een boetelied aan, waarin Israël verklaart dat het naar Jahwe terug wil keren</p> <p>-) Maar is het boetelied wel zo zuiver? De woorden zijn goed, maar ook goede woorden kunnen aan de oppervlakte blijven. Dat is blijkbaar hier het geval als we letten op de reactie van Jahwe (Hosea 6:4vv)</p> <p>-) De onthullende reactie van Jahwe op het boetelied van het volk laat zien dat Hij niets geeft om uiterlijke daden, maar dat Hij om het hart van het volk vraagt. Hosea 6:6 is geen afkeuring van alle cultus, maar wel van elke cultus waarin liefde voor Jahwe ontbreekt</p> <p>-) Er worden sprekende voorbeelden gegeven van schendingen van het verbond, dat moord en doodslag radicaal verbiedt. Maar Jahwe laat ook zijn afschuw merken door met dezelfde woorden als in Hosea 5:3 opnieuw het overspel van Efraïm te noemen. Dat besmeurt Efraïm (Israël), maar blijkbaar ook Juda</p>

Module – de profeet Hosea

	<p>Hosea 7</p> <ul style="list-style-type: none"> -) Hosea 7:1v trekt een sombere conclusie uit het zondigen van Israël. Jahwe heeft het goede met zijn volk voor en toont dat ook door in het lot van zijn volk een keer te brengen. Maar het is opvallend dat – steeds wanneer Hij als geneesheer optreedt – Israëls slechtheid en zonden aan het licht te komen -) De zondaars beseffen niet dat hun zonden zich opstapelen en dat die hen zullen opbreken. Zij worden in elk geval door hun leiders niet tot de orde geroepen. Trouweloosheid heerst overal, wat heel duidelijk uitkomt in het feit dat men niets meer geeft om het gegeven woord van een regerend vorst en meedoet aan het uit de weg ruimen van de koning. In de tijd na koning Jerobeam II heeft zich de ene na de andere paleisrevolutie voltrokken -) dat is de achtergrond van Hosea 7:4-7, waarin het beeld gebruikt wordt van de bakker die zijn oven opstookt -) Het beeld van de bakker met zijn oven wordt nog even voortgezet. Efraïm heeft zich met andere volken vermengd en is daardoor een misbaksel geworden; een broodkoek die men niet heeft omgekeerd, zodat ze aan de ene kant verband en aan de andere kant ongaar uit de oven komt) Hosea 5:5 keert terug in Hosea 7:10. De hoogmoed van de Israëlieten getuigt tegen hen. Maar naar hun eigen God terugkeren, dát hebben ze ondanks al hun tegenslagen nagelaten. -) Het ‘wee’ dat Jahwe over de Israëlieten uitspreekt is noodzakelijk geworden, want ze hebben Hem in de steek gelaten. Maar Hij spreekt het niet graag uit, blijkt even later. Hij zou hen willen bevrijden, maar hoe kan Hij hen bevrijden als zij Hem in een kwaad daglicht stellen? -) Hun jammertoon in hun bidden op hun bed komt niet uit hun hart. Met hun hart zijn ze bij de goden, die ze om koren en wijn smeken. Met deze zelfverwonding probeert Israël de Baäls te bewegen hen te voorzien van regen en vruchtbaarheid voor akkers en wijngaarden
4^e bijeenkomst	<p>Hosea 8 en 9</p> <p>Hosea 8</p> <ul style="list-style-type: none"> -) We vinden in Hosea 8:1 een oproep om alarm te slaan. Nu is het Jahwe die zijn profeet oproept zelf de ramshoorn aan de mond te zetten. De dreiging waarop nu gewezen moet worden zijn de gieren die cirkelen boven het volk van Jahwe -) Het baat niet dat de Israëlieten roepen dat God aan hun zijde staat en zij toch ‘zijn’ Israël zijn. Want zij wijzen af wat goed is en daarmee wijzen zij het leven af -) Hosea maakt concreet waarin de Israëlieten ‘het goede’ hebben afgewezen -) De positie van Israël onder de volken is intussen al zeer verslechterd (Hosea 8:8vv). Israël wordt verslonden, d.w.z.e veroverd door de Assyriërs. Andere volken beschouwen Israël al als een gebroken kruik, een stuk afgedankt aardewerk dat geen waarde meer heeft. Het trieste is dat het zichzelf aan de Assyriërs heeft uitgeleverd -) In plaats van rustig op Jahwe te vertrouwen en met het geven van geschenken te wachten tot de Assyriërs die zelf opeisen, trekken ze er zenuwachtig zelf op uit om bij deze grootmacht in het gevele te komen -) De stap van de politieke naar de godsdienstige afval van Jahwe, die in vers 11 vv gezet wordt, is niet groot. Israëlieten beschouwen de offerdienst als een zaak waarvan ze zelf profijt willen hebben. Daarmee zijn die offers voor Jahwe waardeloos geworden

Module – de profeet Hosea

	<p>Hosea 9</p> <ul style="list-style-type: none"> -) De profeet Hosea komt het uitbundige Loofhuttenfeest verstoren, omdat het daar toe gaat als bij de andere volken. Daarop wijzen ook hier weer de typering 'overspel' en ' hoerenloon' die Hosea gebruikt in verband met de feestelijke uitgelatenheid op darsvloeren, die vaak tegelijk cultische plaatsen waren -) Het kan zijn dat sommigen de ondergang van de ballingschap ontlopen door naar Egypte te trekken en daar onderdak te vinden. Maar van feestvieren is daar geen sprake meer. Het perspectief dat hen wenkt is de dood. Israël moet beseffen dat de tijd voor de afrekening is gekomen -) In plaats daarvan slingert men de profeet naar het hoofd dat hij gek is en zijn verstand heeft verloren. Het is een bekend verschijnsel bij mensen die de waarheid niet willen horen en daarom vertellen dat de spreker ervan niet goed bij zijn verstand is en moet ophouden met profeteren. Hosea blijft kalm onder de woede waarmee hij bejegend wordt. Hij weet dat een profeet in dienst van God een wachter is over Israël -) Hosea 9:1-9 sluit af met de vergelijking tussen het Israël van nu met het Israël uit de dagen van de Rechters -) Meer nog dan in de voorgaande gedeelten van Hosea wordt in de slothoofdstukken gewezen op de geschiedenis van Israël, waaruit lessen te trekken zijn voor de situatie waarin Israël zich nu bevindt. Zo ook in Hosea 9:10-17 -) Allereerst wordt een scherp contrast getekend. Israël was voor Jahwe als een verrassing. Maar zo aangenaam als Israël aanvankelijk voor Jahwe was, zo teleurstellend was het vervolg -) Een tweede terugblik op de geschiedenis brengt ons in Gilgal. Bij Gilgal zullen we moeten denken aan een plaats in de buurt van Jericho, waar Jerobeam I wellicht een heiligdom heeft gesticht. Op welke wijze de slechtheid van Israël in Gilgal bleek, blijft ons onbekend. In elk geval is wat er in Gilgal gebeurd is, reden voor Jahwe om hen uit zijn huis weg te sturen (in ballingschap) en zijn liefde aan hen niet meer te geven -) Het slotvers vat het voorgaande samen. Zij zullen dolen onder de volken, zoals eens Kaïn tot dit rondlopen op aarde veroordeeld werd (Gen. 4:12,14)
5^e bijeenkomst	<p>Hosea 10 en 11</p> <p>Hosea 10</p> <ul style="list-style-type: none"> -) Opnieuw wordt Israël vergeleken met een wijnstok, maar nu om aan te geven dat de vele vruchten die Jahwe gaf, verkeerd gebruikt werden) De ondermijning van de rechtspraak wordt door Hosea vergeleken met het voortwoekeren van onkruid, als een gifplant op de akker. Ook de profeet Amos had al ernstig gewaarschuwd tegen een samenleving zonder recht (Amos 5 en 6) -) Maar de Israëlieten maken zich zorgen over iets anders, nl. over het stierkalf in Betel. Het kalf wordt naar Assyrië gesleept als geschenk voor de koning. Wat een schande voor het huidige Israël, deze deportatie van zijn stierkalf en wat een misrekening, die ook Samaria en de koning treft -) Dorens en distels – als tekenen van Gods vloek – zullen de verwoeste offerhoogten bedekken en het volk tot radeloosheid drijven -) Nog eens komt Gibea in beeld, als de plaats waar de gruwelen die daar in de Rechterstijd hebben plaatsgevonden, een onuitwisbare indruk hebben gemaakt op de volgende geslachten

Module – de profet Hosea

	<p>-) De vergelijking van Israël met een afgerichte jonge koe laat weer zien hoe prachtig het allemaal begon, maar hoe ontluisterend het vervolg van de geschiedenis was. Met deze koe wordt heel Israël bedoeld.</p> <p>-) Het beeld verschuift hier van het trekdier naar dat van een landbouwer. Wie Jahwe op tijd zou zoeken in de eredienst zoals Hij die wilde, mocht rekenen op de regen van zijn goedheid. Maar de Israëlieten ploegden wetteloosheid en oogstten onrechtvaardigheid. In strijd met de zegen van het verbond verwachtte met de regen niet van Jahwe, maar van eigen inspanning</p> <p>-) Maar weer krijgen ze de rekening gepresenteerd</p> <p>-) De wortel van het kwaad is te vinden in de verdorvenheid van het volk en kwam zo duidelijk uit in de afvallige cultus van Betel</p> <p>Hosea 11</p> <p>-) We gaan in Hosea 11:1 nog verder terug in de geschiedenis dan in Hosea 9:10 en 10:1, waar het begin van Jahwe's genegenheid voor Israël gelokaliseerd werd in de woestijn en in Kanaän</p> <p>-) Helaas moet geconstateerd worden dat na deze grote bevrijding uit Egypte de houding van de zoon tegenover zijn vader onmiddellijk en aanhoudend van grote ondankbaarheid getuigde</p> <p>-) Het ontbrak Israël niet aan de zorg van Jahwe, maar het goede dat ze ontvingen schreven ze aan de Baäls toe</p> <p>-) Hosea 11:8-11 vormt een bijzondere passage, omdat daarin de liefde van Jahwe voor zijn volk op zeldzaam aangrijpende wijze beschreven wordt. Dit is een zeldzame verklaring waarin Jahwe zijn innerlijk blootlegt. In plaats van Efraïm om te keren, zoals Hij met Adma en Seboïm gedaan heeft, wordt zijn eigen hart omgekeerd. Hij blijft Israël als zijn zoon liefhebben</p> <p>-) Hier verschilt Jahwe's heiligheid met wat menselijk is. Mensen laten zich meeslepen door hun woede en sparen daarom hun naasten niet. Jahwe beheerst zich in zijn woede en laat als Vader zijn liefde voor Israël toch weer sterker wegen dan zijn zeer gerechtvaardigde afkeer van het kwaad dat Hij haat</p> <p>-) Dit betekent niet dat Israël niet meer in ballingschap zal gaan en dat de aangekondigde straffen afgelast zijn. Daarop wijzen duidelijk de slotverzen, waarin we lezen dat Jahwe de Israëlieten weer achter zich zal verzamelen vanuit verschillende oorden in de wereld</p> <p>-) De ballingen kunnen hun volstrekt onverdiende redding alleen maar bevend aanvaarden. In dat beven laten ze merken dat hun bekering echt is</p>
6^e bijeenkomst	<p>Hosea 12 en 13</p> <p>Hosea 12</p> <p>-) De liefde die Jahwe voor Israël in Hosea 11 op zo'n indringende manier tot uitdrukking heeft gebracht, verhindert niet dat Hij ernstige kritiek blijft oefenen op het gedrag van zijn volk</p> <p>-) Jahwe's liefde en toorn laten beide zien dat Hij in het midden van zijn volk wil verkeren als de Heilige</p> <p>-) Hij die in hun midden verkeert, ziet om zich heen een volk dat Hem in alles bedriegt. Dit bedrag wordt hier vooral gevonden in de buitenlandse politiek van Israël. Een dergelijk heen-en-weer-politiek gaat samen met veel binnenlands geweld</p> <p>-) Wat over Israël gezegd wordt, geldt niet in dezelfde mate voor Juda. Het verschil tussen de beide volken is betrekkelijk, zodat terecht kan worden</p>

Module – de profeet Hosea

gesproken over een geding dat Jahwe tegen Juda voert

-) Het bedrog waarmee het Noordelijk rijk Jahwe omringt, hebben de Israëlieten niet van een vreemde, maar van hun eigen stamvader Jakob
-) Ook de huidige Israëlieten moeten weten dat wat er destijds te Betel gebeurede (God verzekerde Jakob van zijn bescherming, Gen. 28:10vv) op hen betrekking heeft. Ze moeten voorgoed terugkeren naar die God, die zich aan hun stamvader Jakob verbond
-) Maar in de huidige situatie ziet het er nog niet naar uit dat Israël zich bekeert. Het is een handelsvolk in de ongunstige zin van het woord. In plaats van zich te schamen over een rijkdom op kosten van anderen, is het trotst op eigen rijkdom
-) In de spiegel van hun profeten hebben de Israëlieten echter weinig gekeken. Niet het offeren van stieren op zichzelf was verkeerd, maar we zullen moeten denken aan offerpraktijken die met de afvallige Baälcultus te maken hadden. Daar zal Jahwe een einde aan maken
-) Hoe schril steekt tegenover Jahwe's zorg voor zijn volk de houding van het huidige Israël af. Israël heeft zijn Heer gekrent. De smaad die Efraïm Hem aandeed, zal Hij vergelden

Hosea 13

-) Het hoofdstuk is een zelfstandig stuk, wat we ook kunnen zien aan het begin en het slot, die beide over de dood van (het volk) Efraïm gaan
-) Efraïm was een stam van groot gezag in Israël. Maar met zijn Baälverering tekende Efraïm zijn doodvonnis. Men maakte een godenbeeld en andere zilveren beelden. Men bewees ze alle eer door de kalveren te kussen. Vier beelden worden gebruikt om aan te geven dat aan de Baälvereerders geen lang leven meer beschoren is: ze lijken op de ochtendnevel, op de dauw, op kaf en op rook die door een trek gat de woning verlaat
-) Buiten Hem is er niemand die hen redt. Door de woestijn heen leidde Jahwe hen als een herder zijn schapen naar goede weidegrond. Maar dan doet zich een bekend verschijnsel voor. Zodra de Israëlieten genoeg te eten hadden en welvarend werden, keerden ze Jahwe de rug toe in hun hoogmoed (Hosea 5:5)
-) Israël kan alleen maar op Jahwe rekenen als het hulp nodig heeft. Maar keert het Hem de rug toe, dan moet het niet denken nog over redders te beschikken
-) De vraag om een koning (1 Samuël 8) was verkeerd, maar daarom konden koningen nog wel goede dienstne bewijzen aan het volk Israël. In 1 Samuël 8 wordt al het verband tussen het bezit van een eigen koning én afgoderij gelegd. Waar die afgoderij vat op het volk kreeg, was het de koning die daaraan leiding gaf
-) Is er dan geen barmhartigheid meer bij Jahwe en kan Hij geen streep zetten door Efraïms misdaden? Nee, die misdaden worden gebundeld als kostbare documenten en in een kruik bewaard tegen verlies en bederf
-) Het slot van Hosea 13 stelt nog eens de glorie van Efraïm tegenover zijn dood. Samaria, de hoofdstad, is schuldig door z'n opstand tegen God. Het vonnis over de stad is gruwelijk. Geen enkele passage in Hosea schildert de wreedheid ervan zo duidelijk als Hosea 14:1. Zo wreed zullen de Assyriërs te werk gaan. Maar het vonnis over de stad heeft Jahwe geveld

Module – de profeet Hosea

7^e bijeenkomst

Hosea 14

-) We moeten bedenken dat ook de aankondiging van het meest vernietigende en onherroepelijke vonnis altijd gelezen mag worden als een oproep tot bekering
-) De inneming van Samaria en de ballingschap van het Noordelijk rijk zullen een feit worden en zijn gedeeltelijk al een feit. Maar de geschiedenis gaat verder en Jahwe geeft zijn volk niet prijs zoals Hij het met Adma en Seboïm heeft gedaan
-) Aan het slot horen we de oproep tot terugkeer naar Jahwe. Dat moet gebeuren met woorden van berouw
-) Het slot van Hosea 14:4 geeft aan de Israëlieten die naar Jahwe willen terugkeren ook de vrijmoedigheid om dat te doen. De bescherming van mensen zoals weduwen en wezen is kenmerkend voor Jahwe, zoals de Mozaïsche wet laat zien
-) De ontferming die een wees bij Jahwe vindt, zal Jahwe ook aan de berouwvolle Israëliet bewijzen (vers 5-9). In een opeenstapeling van beelden wordt duidelijk gemaakt hoe Israël in zijn nieuwe relatie tot Jahwe zal opbloeien.
-) In deze nieuwe wereld waarin Efraïm (Israël) weer van het leven kan genieten, roept het uit: ‘Wat heb ik nog met afgoden te maken?’ De koers moet worden verlegd, zodat Efraïm Jahwe’s liefde wil beantwoorden en zijn oog op Hem wil richten
-) Met een naschrift wordt het boek Hosea afgesloten. Het is een oproep aan ieder die inzicht heeft en wijs is, om de woorden van Hosea ter harte te nemen. Er zijn daarbij twee mogelijkheden:
  - 1). Men volgt de wegen des Heren. Dan zal men deel hebben aan het leven
  - 2). Men verzet zich er tegen. Dan komt men ten val

De betekenis van Hosea’s profetie

Nergens in het Oude Testament vinden we de hartstochtelijke liefde van de Here voor zijn volk Israël zo getekend als bij Hosea. Israël heeft het verbond met de Here geschonden en is in opstand gekomen tegen zijn wet. Dat zijn bekende geluiden, die we in alle eeuwen van het Oude Testament kunnen tegenkomen. Maar dat het verbond tussen Jahwe en zijn volk de innigheid heeft van een huwelijk, vinden we chronologisch voor het eerst bij de profeet Hosea. Latere profeten zullen dat overnemen. Ook een andere basisrelatie – namelijk die van vader en zoon – wordt gebruikt om ons duidelijk te maken hoe hecht Jahwe zich aan zijn volk verbonden voelt (Hosea 11).

Deze gehechtheid is niet wederzijds. Voortdurend pleegt Israël overspel, zoals Gomer het tegenover Hosea deed (Hosea 3:1, & 4 en 9:1). In Hosea’s dagen betekent dit dat men de Baäls achteraloopt. Geen verering wordt in Hosea zo vaak genoemd als die van de Baäls, die leiders en volk beheerst. Tot het overspel van Israël moet ook de kalverencultus genoemd worden die in Betel geconcentreerd was.

Toch blijft Jahwe Israël liefhebben, ondank als het (geestelijke) overspel in het Noordelijke rijk. De beloften voor een betere toekomst zijn in Hosea niet op Juda, maar op Efraïm gericht (Hosea 11:8vv).

Wij moeten beide – liefde en toorn – serieus nemen. Het gaat niet aan de

Module – de profet Hosea

passages waarin Jahwe vernietiging en ballingschap aankondigt op te vatten als een storm in een glas water. Het volk moet een zware weg afleggen waarop velen omkomen. Velen zullen te gronde gaan, maar als Jahwe's toorn ten einde is, zal uit de rest Israël weer herrijzen (Jesaja 10:20vv)

De belofte aan Abraham over de kinderen van Israël die even talrijk zullen zijn aan het zand van de zee, wordt dus ook via een smaldeel van Efraïm vervuld.

De betekenis van Hosea's profetieën voor ons handelen

-) Het verbond is een huwelijksrelatie. Het huwelijk van Israël met Jahwe vraagt om wederliefde van zijn volk
-) Jahwe verbiedt een dergelijk gebruik van de seksualiteit radicaal (cultische prostitutie met seksuele rituelen die de vruchtbaarheid van het leven zouden kunnen verzekeren)
-) Het volk moet beseffen dat alleen Jahwe hun God is en dat Hij trouw is aan ieder die Hem liefheeft en doet wat Hij gebiedt
-) De verantwoordelijkheid van met name de priesters is groot om het volk in de kennis van Jahwe te oefenen (Hosea 4:4 vv)
-) Tot de verantwoordelijke leiders moeten ook de koning en de leden van het hof worden gerekend. Er is onder Israël geen sprake van scheiding tussen cultus en politiek. We moeten er rekening mee houden dat Israël een theocratie behoorde te zijn en dat de situatie vandaag op politiek gebied anders is. Toch is de kritiek die Hosea op de koningen uitoefent ook voor ons van belang
-) Ook op sociaal gebied is de boodschap van Hosea voor ons van gewicht. Eerlijkheid en liefde ontbreken, zodat we mogen veronderstellen dat van solidariteit met de armen in de samenleving geen sprake was. Het sociale kwaad heeft een religieuze wortel. Men is niet meer met God vertrouwd. Het volk gaat daardoor te gronde
-) Hosea prent ons ook in hoe hardnekkig het kwaad is. Hoe harder ze geroepen werden, hoe meer ze hun eigen weg gingen. Waar het de mensen om gaat is dat ze te eten en te drinken hebben en een goed leven kunnen leiden. Het doet er voor hen niet toe of zij die goederen nu van Jahwe of van de Baäls ontvangen hebben
-) Wanneer we Hosea's woorden over het kwaad in Israël serieus nemen, kan het volk van Jahwe dan ooit werkelijk als volk van Jahwe leven. We begrijpen dat Jahwe voor de definitieve redding van zijn volk zijn volk moet genezen. Hosea 11:8vv gunt ons een blik in de peilloze diepte van Jahwe's liefde

Op weg naar het Nieuwe Testament

-) Op een aantal plaatsen in het NT vinden we directe aanhalingen uit het boek Hosea (Matt. 9:13, Matt. 12:7, Lucas 23:30, Openbaring 6:16)
-) Er is ook een duidelijk verband tussen Hosea 14:3 en Hebr. 13:15
-) Een directe verwijzing naar Hosea 13:14 is te vinden in 1 Kor. 15:55
-) Een zinvol verband, zonder directe verwijzing, ligt er tussen Hosea 12:9 en Openbaring 3:17
-) Veruit de bekendste gegevens die het NT uit Hosea put zijn Hosea 1:9, 2:10 en 11:1. Komen terug in Rom. 9:25v en 1 Petrus 2:10
-) De evangelist Matteüs (2:15) ziet in het verblijf van Jozef en Maria met het kind Jezus in Egypte Hosea 11:1 in vervulling gaan, dat wil zeggen deze uitspraak heeft nog een diepere dimensie dan de wegroeping destijds uit Egypte van Israël als Gods zoon, onder leiding van Mozes

Module – de profeet Hosea

Conclusies

Op pagina 63 t/m 65 sluit Douma af met een tiental conclusies en een lijst met geciteerde literatuur

Meer weten

1). Studiebijbel Oude Testament (Hosea t/m Maleachi)

<https://www.studiebijbel.nl/winkel/boekenserie-studiebijbel-oude-testament/hosea-maleachi/>

2). Gaan in het spoor van de Bijbel (Hosea, Joël, Amos, Obadja) – Jochem Douma

<http://www.vanstockum.nl/boeken/theologie-algemeen/geloofsopbouw/nl/gaan-in-het-spoor-van-het-oude-testament%252Cde-kleine-profeten-jochem-douma-9789043513838/>

3). Bevrijdende liefde (roman) – Francine Rivers

Hedendaagse hervertaling van deze roman: <https://bookfish.nl/boek/bevrijdende-liefde/>

Verfilming: <https://visie.eo.nl/artikel/2020/05/bevrijdende-liefde-van-francine-rivers-wordt-verfilmd>

4). Boodschap van Hosea – Derek Kidner

<https://koopdebijbel.nl/bijbelstudie/bijbelstudie-serie/boodschap-van-hosea-derek-kidner>

5). Hosea – profeet van de liefde van God – ds. J. Westerink

<https://www.hertog.nl/artikel/9789060645352/Hosea/>

6). Overview van het bijbelboek Hosea (Bible Project)

<https://www.youtube.com/watch?v=kE6SZ1ogOVU>

7). How does Hosea help kids better understand the gospel?

<https://www.youtube.com/watch?v=MY05XI67ets>

Suggesties voor liederen

1). Zeven liederen die passen bij het bijbelboek Hosea

<https://kerkliewiki.nl/Hosea>